

[Starcke.]

men 500 pCt. I Berlin steg Byggegrundene, ikke 5 pCt. eller 6 pCt., men 700 pCt., og i Berlins Centrum steg de, ikke 10 pCt., og ikke 100 pCt., men over 1000 pCt. De gamle Huslejer blev sat i Vejret med 125 pCt., og Ekspertter har beregnet, at de private Jordejere fik en Forøgelse alene i Jordrente paa 1200 Mill. Mark om Aaret. Desuden maatte Skatteyderne betale store Bidrag til Industriens Finansiering, kæmpe-mæssige Spekulationer med offentlige Skandaler, Bestikkelser og Korruption som f. Eks. de store Skandaler om Erstatningerne til Jordejerne omkring Alexander Platz i Berlin satte ind. Berlin lejede sin Flodhavn ud til private, medens Byens Skatteborgere maatte betale Millioner til dens Udstyr: Schünung, der var Medlem af Berlins Kommunalbestyrelse, fik denne til at indse, at Byen ikke kunde drive Havnen selv. Den blev lejet ud til tre Firmaer paa 50 Aar for 370 000 Mark — ikke om Aaret, men een Gang for alle. Alene Jordrenten af Havnearealerne er vurderet til at have været ca. 1 Mill. Mark om Aaret. Desuden garanterede Byen for et Laan paa 5 Mill. Mark til Arbejdskapital. Havnen kontrollerede en stor Del af Tilførslerne til Byen, og Berlins Befolkning havde at betale Tribut. — 12 Maaneder efter blev Hr. Schünung Direktør for Kompagniet.

Landbrugsjorden i Tyskland ejedes for over Halvpartens Vedkommende af de gamle Junkerslægter. Paa den anden Halvdel levede der 9 Gange saa mange Bønder. Godsejerne beskæftigede 2½ Millioner Mennesker, Bønderne beskæftigede 7½ Millioner Mennesker, altsaa 5 Millioner mere. Bønderne avlede en halv Gang mere end Godsejerne paa deres Jord. Brødkornet var beskyttet, da det særlig var af Betydning for de korn-producerende Storbrug, af høje Toldsatser, hvilket holdt Jordpriserne oppe for de store Brug, og samtidig holdt det Brødpriserne oppe for den arbejdende og forbrugende Befolkning.

Der kom ingen Jordreformer i Tyskland, kun en lille Smule Smaahaver inde ved Byerne, og medens Kornpriserne faldt paa Verdensmarkedet, hvilket skulde have givet billigt Brød, fik Junkerne i Tyskland gennemført højere Told baade paa Korn og Foderstoffer, hvad der var et haardt Slag for Smaabrugene og Byernes Befolkning. Desuden gennemførte man den skandaløse Hjælp til Østpreussens Godsejere, den saakaldte Osthilfe, hvor Rigsdagen for Skatteydernes Penge bevilgede 500 Mill. Mark som Tilskud til Godsejerne. Men ikke engang

dette var nok. I 1931 fik de desuden udbetalt 100 Mill. Mark alene for at oplagre Korn, saa det kunde holdes borte fra Markedet og holde Kornprisen oppe. Man maatte altsaa betale højere Skatter for at faa Lov til at betale højere Brødpriser. Desforuden fik Junkerne betalt over 300 Mill. Mark af deres Gæld og fik Skattelettelser paa 160 Mill. Mark; i alt fik de i 1931 alene i Subsudier ca. 1 000 Mill. Mark. Endelig indførtes der oven paa dette et Stop for Gældsbetalinger, som gjorde, at man efter den Tid ikke har nogen Oplysning fra Tyskland om Jordpriserne, fordi ingen var saa tossede at sælge Jord under disse Forhold.

Minerne ejedes af Junkerne og de store Koncerner. Det samme gjaldt Industrien. De fik store Toldbeskyttelser med det Resultat, at Jern og Kul kostede det dobbelte af, hvad det kostede i England, og Cement det tredobbelte. Desuden fik de store Statstilskud, som gav Stigninger i Minernes Værdi, og Resultatet af det alt sammen var, at Byggematerialerne, Byggegrundene og dermed Huslejen steg og steg. Tyskland regeredes stadig af ca. 12 000 Junkere, der havde opkøbt det meste af Pressen, Hugenberg organiserede Nyhedsbureauerne, og det lykkedes virkelig at bilde den jævne, arbejdende Befolkning ind, at Tysklands Ve og Vel var afhængig af, at Jordejerne kunde notere stadig stigende Jordpriser, og at dette var Tegn paa stigende Nationalvelstand. At de samtidig monopoliserede Patriotismen, siger sig selv.

Ved at forsømme at løse Jordspørgsmaalet lagde man Grunden til de kommende Kriser. Generalomkostningerne blev for høje ved de stigende Jord-, Material- og Brødpriser, og de kunde ikke reduceres, da Højkonjunkturerne slog om. Industrien søgte at klare sig ved en systematisk Rationalisering. Denne skabte flere arbejdsløse, Priserne steg, Købekraften reduceredes, Byggepriserne steg 180 pCt. Standardiseringen og Rationaliseringen gav mindre Tilpasnings-evne og større Stivhed i Strukturerne, og Skatteborgerne maatte betale det alt sammen, og hele Samfundet kom til at lide af alle Symptomer paa en økonomisk Forgiftning. Efterspørgselen efter Varer faldt efterhaanden paa Grund af manglende Købekraft, og Industrien og Handelen kunde ikke sælge og kunde derfor heller ikke betale Bankerne deres Tilgodehavender.

I 1931 krakkede de første Banker, og Staten traadte til ligesom herhjemme ved Landmandsbanken. Skatteborgerne maatte betale, der blev givet Tilskud paa Milliarder af Mark. Aaret efter krakkede Masser